

TORONTAI

A BÁNSÁG MAGYAR POLITIKAI NAPILAPJA

KEDD, 1929 NOVEMBER 26

FELELŐS SZERKESZTŐ: Dr. MARA JENŐ

Szerkesztőség, kiadóhivatal és nyomda: Veliki
Beckerek, Obiljtjeva ucca 1. Telefon: 281 és 21

58. ÉVFOLYAM, 272. SZÁM

Előfizetési árak: évente 300, félévre 150, negyed-
évre 75, havonta 25 dinár. Megjelenik délelőtt.

Georges Clemenceau meghalt.

Párizs, nov. 25.

Georges Clemenceau vasárnap hajnalban fél kettőkor meghalt. Vele az újabbkori európai történelemnek egyik markáns alakja dőlt ki az élők közül.

Clemenceau 1841 szeptember 28-ikán született Mouilleron-en-Paredsben, a Vendeében, ahonnan különben származik is ez az ősrégi francia törzs. Párizsban végezte tanulmányait, ahol orvostant hallgatott. A második császárság utolsó éveiben több ízben bebörtönözték, míg sikerült neki egyszer Amerikába szökni, ahol mint francia nyelvmester vergődött.

A második császárság bukása után visszatért Franciaországba, ahol azután politikai pályafutását mint a párizsi Montmartre negyed polgármestere kezdte meg. A kamarában a frankfurti béke ellen szavazott, amelynek szétválása koronázta meg azután politikai tevékenységét.

Amióta 1885-ben Ferry kabinetjét a tonkini nagy vereség után megbuktatta, azóta a politikai életben a „Tigris” melléknevet adták neki, mint rettentő és vérengző „miniszterbuktatót”.

1906-ban a Sarrien-kabinetben mint belügyminiszter jelenik meg először a nagy politikai porondon. Nemsokára Sarrien visszalép és október 23-ikán Clemenceau az új kormány elnöke. Kormányzási tevékenysége főleg arra irányult, hogy Angliával kiépitse a jóviszonyt.

1909-ben azonban kormánya megbukott, mert Picard tengerészeti miniszter ellen Delcassé által indított támadásban a kamara bizalmatlanságot szavazott Clemenceaunak.

Clemenceau ezután hosszabb utat tett Délamerikába és a politikai életől némileg visszavonult. 1912-ben az elnökválasztások idején tünt fel ismét nyíltan a politikai porondon, amikor hevesen ellenezte Poincaré elnöki jelöltségét. Később azonban a három éves katonai szolgálati idő mellett állásfoglalásával újra közelített Poincaréhoz. Lapot alapított: L'Home libre címen. Amikor azonban a háború 1914-ben kitört és a francia kormány a legszigorubb cenzurát vezette be, Clemenceau átkezesztelte lapját: L'Homme enchainé (Az ember láncokban). Lapjában hevesen ellenezte és támadott minden engedékenységet, de főleg állandó céltáblája volt Poincaré. Éppen azért mint a legnagyobb kétségbeesés lépése volt tekinthető az, amikor Poin-

caré 1917-ben Painlevé helyére Clemenceaut bizta meg a kormányalakítással.

Clemenceau a megbízatást elfogadta és előharcosa volt annak, hogy a háborút folytatni kell a végsőkig. Elsősorban vaskézrel nyomott el minden békehangulatot és a neki kellemetlen Caillauxot 1918-ban elfogadta és száműzette. Vas következettségének sikerült minden lehangoltságon, csapáson győzedelmeskedni, míg meg nem érte az entente végső győzelmét. Mint a legelső tanács elnöke, diktálta azután a versaillesi, st. germaini és neuilly-i béket.

Az 1920. évi választások után, amikor Millerand lett a miniszterelnök, teljesen visszavonult a politikai életből és azóta kis házában Bel-Ebatsban élt a Vendeében, a tenger mellett fekvő Saint-Vincent-sur-Yared falucsukában.

A hágai második konferenciát elhalasztják január végére vagy február elejére.

Budapest, nov. 25.

A Reggel jól informált helyről nyert információ alapján közli, hogy a második hágai konferenciát az események torlódása miatt valószínűleg január végére vagy február elejére halasztják.

December 2-án kezd meg ugyanis a jogi bizottság üléseit, amelyek esetleg hetekig tartanak el.

Január 21-én kezd meg üléseit Londonban a tengeri leszerelési konferencia. Most fogják rövidesen

Clemenceau már hosszabb ideje betegeskedett. Állapota az utolsó napokban válságosra fordult, míg szombaton konstatálták az orvosok, hogy menthetetlen.

Halálos ágya körül családtagjai gyűltek össze. A nagy államférfi halálközelmének hallatára oly nagy tömeg gyűlt össze a ház előtt, hogy a rendőrségnek kordont kellett vonni a rend fenntartására. Reggel fél 2 órakor azután iszonyu nagy testi szenvedések után meghalt.

Egyszerű szürke ruhájában tették ravatalra és utolsó óhajához híven, auton elszállították Párizsból a Vendeébe, ahol örök nyughelye lesz. Végrendeletében azt hagyta meg, hogy semmiféle hivatalos ceremóniát nem kíván, pusztán hozzátartozói kísérik ki sírjához.

A francia kormány elrendelte, hogy a gyász jeléül a temetés idején az összes francia városokban katonai dísztüzeket adjanak le éppen úgy, mint a fegyverszünet napjának emlékére szokták.

Bolgár területen kézigránatokkal támadást intéztek újra az Orient Express ellen.

Angora, nov. 25.

Az Orient Express vasárnap este öt órai késéssel érkezett meg Konstantinápolyba.

A vonatkísérő személyzet jelentette a késedelem okát, amely szerint a vonatot, bolgár területen kézigránatokkal és lőfegyverekkel támadta meg valamilyen bandita

csoporth. A vonat csak úgy tudott menekülni a veszélyeztetett területtől, hogy a vonatvezető hatványozott sebességgel vezette a mozdonyt.

A vonat késése onnan keletkezett, hogy az első megálló állomáson részletes jelentést tettek a támadásról és megvizsgálták a vonatot, hogy nem tett-e nagyobb kárt benne a fegyveres támadás.

Az angol kormány ellen a munkáspártban állást foglal harminckét képviselő.

London, nov. 25.

A kormánynak a munkanélküliség leküzdéséről szóló javaslata már eddig is meglehetősen nagy idegességet keltett a munkáspárton belül, mert a képviselők egy tekintélyes része nincsen megelégedve a javaslattal.

A jövő hét folyamán érdekes fejleményei ígérkeznek ezután en-

nek a palotaforradalomnak, amelyek központjában harminckét képviselő áll, akik a novella ellen módosító javaslatot írtak alá.

A módosító javaslat ugyanis esetleg megbuktathatja a kormány eredeti tervezetét, sőt magát a kormányt is — tehát beláthatatlan, hogy mit jelenthet ez a palotaforradalom esetleg az egész angol politikában.

Prágából jelentik: Massaryk köztársasági elnök Seba beográdi csehszlovák követ eltávozásával a beográdi követség vezetésére Szvadrovszki volt tokiói követet nevezte ki.

Beográdból jelentik: Vasárnap leplezték le a munkáskamarában nagy ünnepség keretében Tucovity Dimitrije volt első szerbiai szocialista vezér mellszobrát. A háboru előtti Szerbiában Tucovity volt a modern munkásjogok előharcosa.

Athénből jelentik: Az angol légi társulat tegnap írta alá a görög kormánnyal kötött megegyezést, amelynek alapján már a legrövidebb időn belül megindul a légi forgalom London és Szaloniki között. A forgalom India felé irányul és egyelőre hetenként egyszer a postai forgalom lebonyolításával veszi kezdetét.

Prágából jelentik: A hivatalos statisztika szerint, Csehszlovákia egész területén 1670 mozgóképszínház van, amelyek közül Prága területén 114 dolgozik.

Moszkvából jelentik: A szovjet sajtóirodája jelenti, hogy a Szibéria őskorát kutató bizottság, amely jelenleg is tanulmányuton van Szibériában, érdekes őskori állatmaradványokat talált, amelyek a föld történetének nagyjelentőségű új dokumentumaiként fogják szolgálni. A bizottság ugyanis nagymennyiségű gazella és zsiráf csontmaradványokat talált, amelyek kétségtelen bizonyítékok arra, hogy Szibériában valaha a forró földönnek megfelelő klíma volt. (Avala.)

Debrecenből jelentik: Özv. Varga Jánosné 80 éves asszony szombaton este kiment a temetőbe és ott a 24 évvel ezelőtt meghalt ura sírján máglyát rakott, amelyet petróleummal leöntött, majd a saját maga ruháit is leöntve petróleummal, a máglyára fektetve, ahol megégett. Reggel a járókelők találtak meg a borzalmas halált szenvedett szerencsétlen asszony szenné égett holttestét.

SPORT HIREK

Beograd. BSK—Obiljty 8:1 (3:1).
Jugoszlavia—BUSK 2:1 (1:0).
Jedinstvo—Grafičar 3:1 (0:1).
Noviszd. Nak—Macsva 5:1 (2:1).

Szabotica. Bácska—Zsak 6:0.
Ezzel a mérkőzéssel a Bácska bebiztosította magának az őszi fordulóban a második helyet.

Budapest. Ferencváros—Pécs-Baryana 2:2 (1:1).

Ujpest—Somogy 7:3.
Hungária—III. kerület 1:0.
Nemzeti—Bástya 2:1.
Kispest—Budai 33-as 2:2.
Miskolc. Bocskay—Attila 3:1.

A forgalmi adó eltörlését és a kereseti adójavaslatok csökkentését kérte a kamara plenáris ülése.

Beckerek, Kikinda, Pancsevó, Vrsac adófelszámolási bizottságért folyamodik.

Jobb közlekedést kérnek Beograddal és Noviszáddal.

Beckerek, nov. 24.

A bánági kereskedelmi és iparkamara vasárnap délelőtt Jankovity Koszta elnöklete alatt plenáris ülést tartott a kamara termében, amelyen szép számban jelentek meg úgy a helybeli, mint a vidéki kamarai tagok.

Jankovity Koszta elnök hosszabb beszámolójában ismertette a legutóbbi plenáris ülés óta bekövetkezett eseményeket és kifejtette, hogy április óta azért nem hívta össze a plénumot, mert arra nem volt feltétlenül szükség, aztán meg takarékossági okok is amellett szóltak, hogy közgyűlést ritkábban tartsanak. Örömmel állapítja meg beszédeben, hogy január 6-ika óta több megértéssel viseltetnek a mértékadó körök a közgazdasági élet kérdései iránt és bizik benne, hogy az új rezsimben a kamara kitűzött programját fokozatosan megvalósíthatja. Popovity Dáka noviszádi kamarai elnököt banná való kinevezése alkalmával táviratilag üdvözölte a kamara, személyesen is nála járt és érdeklődött azon kijelentésével kapcsolatban, amelyet hírlapírók előtt tett a becskeréki kereskedelmi és iparkamara megszüntetésére vonatkozólag. A bán kijelentette, hogy ezt a kérdést törvényileg rendezik, de

álláspontja, hogy minden bánágban egy erős központi vegyesrendszerü (vagyis kereskedelmi, ipari és gyáripari) kamara működjék, a nagyobb gazdasági központokban pedig, mint amilyen Kragujevac, Oszijek és Beckerek, kamarai kirendeltséget szervezzenek.

A továbbiakban a kamara sokoldalú munkásságáról számolt be és kiemelte, hogy számos adó, vám, vasuti, posta és egyéb kérdésben jártak el. Így egyebek között

az adófelszámolási bizottságok mielőbbi megalakulását sürgették, hogy a kereseti adó és házadó elemi fellebbezéseket még az adók behajtása előtt letárgyalják,

a menetrend kérdésében sürgették motoros járatok létesítését, követelték az utak javítását, hidak építését és eljártak a telefonösszeköttetés megjavításáért is. Végül számtalan-szor intervenáltak a mezőgazdasági termékek kivitelének és értékesítésének megkönnyítéséért, mert meggyőződése szerint, a mezőgazdák vásárlóerejétől függ a kereskedelem, ipar és gyáripar jóléte is.

Az elnöki jelentés felett meginduló vita első szónoka: Kanacski Vlada (Vrsac) éles felszólalásában

kifogásolta, hogy április óta nem tartottak plenáris ülést

és hogy az elnöki jelentést nem nyomtatták ki. Nem azért jöttem a plenáris ülésre — mondotta egyebek között — hogy megszavazzam a költségvetést, hanem tudni akarom, mit végeztek a tisztviselők.

Wittmann Lajos (Pancsevó) ugyancsak a jelentés kinyomtatását kérte felszólalásában, mire az elnök megjegyezte, hogy a beszámoló csak rövid áttekintés és az évi jelentést, a régi szokáshoz hiven, feltétlenül nyomtatásban jelenteti meg és kiosztatja a tagok között. Az ülés

az elnöki jelentést ezután egyhangulag elfogadta. A következő felszólalók: Francity Joca (Vrsac), Vukov Jevta, Radicev Lázár és Jovanovity Giga (Novibecsei) a csütörtökön éjjel hirtelen életbeléptetett átlátvási tilalmat tették szóvá és ismertették az óriási kárt, amit a becskeréki országos vásár elmaradásával a kereskedők és iparosok szenvedtek.

Jankovity elnök és Sztanojlovity Sándor kamarai titkár válaszukban kijelentették, hogy a zárlat feloldása érdekében mindent megtettek, a tilalmat az ausztriai ellenőrző közeg követelésére léptették életbe, aki kilátásba helyezte, hogy ellenesetben elzárják az osztrák piacot a jugoszláv sertésexport elől.

Az elnök Jankovity Koszta ezután bejelentette, hogy Davidovity Dusan kamarai tag elhalálozott és helyébe Soka János novibecsei asztalost hívták be a kamara plénumába.

Sztanojlovity Sándor kamarai titkár felolvasta a kamara 1930. évi költségvetését, amely 601.000 dinár kiadással szemben ugyanannyi bevételt irányoz elő és a 9 millió dináros kereseti alpra hat százalékos kamarai pótdát állapít meg.

A költségvetéssel kapcsolatosan elsőnek Kanacski Vlada szólalt fel, aki

kifogásolta, hogy személyi kiadásokra 294.200 dinárt vettek fel a költségvetésbe és napidíjakra, kamarai tagok utiköltségeire 100.000 dinárt irányoztak elő.

Biráta végén konkrét javaslatot terjesztett elő, amelyben azt indítványozta, hogy

a kamarai tagok utazási díjait száltsák le,

a tisztviselőknek pedig ne folyósítsák a tizenharmadik havi fizetést, mert azt a jelenlegi viszonyok nem engedik meg. Jovanovity Giga védelembe vette az igazgatóság javaslatát és kifejtette, hogy

a magánvállalatok sok helyütt még mindig folyósítanak tizenharmadik havi fizetést

és azt a kamarai tisztviselők megérdemlik.

Radicev Lázár és Kraljev Lázár az esti kereskedelmi tanfolyam intenzívebb támogatását kérte és felszólalásuk alapján Jankovity elnök módosította a költségvetési tervezetet olyanformán, hogy a becskeréki esti kereskedelmi tanfolyam 10.000, a kikindai ipari és kereskedelmi tanfolyam, valamint a vrsaci, pancsevói és novibecsei esti kereskedelmi tanfolyam 6—6000 dinár segélyt kap és az így előálló különbözetet más tétel csökkentésével teremtik elő. Az ülés a költségvetést az ismertett módosítással elfogadta.

Végül Sztanojlovity Sándor titkár felolvasta a határozati javaslatot, a melyet Risztity Gyóka, Kanacski Vlada, Vukov Jevta és mások hozzászólása után kiegészítettek azzal, hogy

a forgalmi adó mielőbbi eltörlését kéri a kormánytól.

A határozati javaslatban megállapítja a kamara plénuma, hogy a királyi kormány működése tizenegy hónapja alatt sokat tett az ország

konzolidálása és a közgazdaság érdekében, kéri azonban a kormányt, hogy

az adóreferensek adókirovési javaslatait vegye revízió alá,

mert ha azokat elfogadnák, a kereseti adó és a házadó az összes eddigi állami adóknak és pótdadóknak háromszorosa lenne s ha hozzávesszük az önkormányzati adókat, az adó az egész keresetet felemésztené. Az eddigi kivetések ötven százaléka ellen adtak be eddig fellebbezést és ez a nagy szám teszi indokoltá azt a kérelmet, hogy

Beckerekre, Kikindára, Vrsacra és Pancsevóra felszámolási bizottságot nevezzen ki a fellebbezések letárgyalására,

mert a sokezer adózó kérvényét csak későn tudná letárgyalni a tartományi pénzügyigazgatóság székhelyén, Noviszádon működő felszámolási bizottság és a felek odautazása sok költséggel is járna. A határozati javaslatban kéri a bán hivatalt, hogy

Noviszád és Beograd felé javítása meg az utakat

Három bajnoki mérkőzést játszottak le vasárnap.

Beckerek, nov. 24.

Vasárnap három bajnoki mérkőzést játszottak le Beckereken.

A Borac-pályán a Vojvodina és a Jedinstvo mérkőzött 2:0 (0:0)-as eredménnyel. A mérkőzés sorsát a pillanatnyilag több szerencsével játszó Vojvodina döntötte el, a játék általában alacsony színvonalú volt és kapkodó, rendszertelen képet mutatott. Az első félidőben a Jedinstvo kezében volt a vezetés, a megítelt 11-est azonban Golik a kapus kezébe lötte, aki a labdát kornerre mentette. A második félidőben Megyerinek, majd Románnak (Vojvodina) sikerült gólt szerezni. A győztes

Betörték egy fűszerüzletbe és egy mézárászékbe és aznap délután elfogták a tettest.

Beckerek, nov. 24.

Péntekről szombatira virradó éjjel vakmerő betörések történtek Beckereken. Ismeretlen tettes behatolt az Ankity Testvérek Pasityeva uca 22-es szám alatti üzletébe, majd Ágoston Ferenc mézárász Pasityeva uca 20-as szám alatti mézárászékébe és mindkét helyről gazdag zsákmánnyal távozott.

A betörő előbb Ankity Testvérek üzletében járt, ahová az udvari ablak felfeszítése révén jutott be. Az üzletben

felfeszítette a kézipéztárt és innen 470 dinárt lopott el, majd a szomszédos konyhából egy prémundát és gyermekruhákat vitt el és zsákmányával az udvari ablakon keresztül távozott.

Ágoston Ferenc mézárásznál az ucai üzletajtót törte be a vakmerő betörő

és a mézárászékéből 25 kilogramm

és különösen a Zsabalj—római sáncok, Vrsac—Szécsánj—Beckerek, Jásatomity—Szécsánj, Kovacsica—Pancsevó, Novakanjizsa—Novibecsei—Melenci közötti ut helyreállításáról gondoskodják. Kéri az építészeti minisztert, hogy

a titeli fahidat a Zsabalj—aradáci Tisza-szakaszra helyezze át,

Beograd és Beckerek között pedig új telefonvonalat építsen. Végül kéri a közlekedésügyi és a pénzügyminisztériumot, hogy a Kikinda—Dragutinovó, Jásatomity—Beckerek, a Pancsevó—Alibunár, Csóka—Gyála vonalon

motoros járatokat létesítsen, hogy a Kikinda—Beckerek—Pancsevó és a Pancsevó—vrsaci vonalat elsőosztályúvá építse át,

a Beckerek—klárijai keskenyvágányú vonatot építse ki Kikindáig,

végül a Pancsevó—Vladimirovac közötti 6062-es számú tehervonathoz csatoltasson két személykocsit, a Beckerek—vrsaci vonat pedig éjjel egy órával később induljon, hogy Alibunár felé Szécsánjon összeköttetése legyen.

A határozati javaslat elfogadása után Jovanovity Giga (Novibecsei)

a vegyeskereskedők üzletágainak korlátozását

és a kereskedelemnek képzéshez való kötését javasolta, illetve kérte, hogy a törvényhozás figyelmét a két kérdésre rátereljék, amihez a plénum egyhangulag hozzá is járult.

Vojvodinából kitünt Megyeri, Pokretz, Holstein és Vaderna, a Jedinstvóból Schäffer és Dévity.

Utána a Borac és a Radnicski lejátszotta a multkor sötétség miatt félbeszakított és 3:0-al végzett mérkőzés fennmaradt 24 perces idejét. A Borac Csuresin révén 4:0-ra állította be a végeredményt. A győztes csapatból kitünt Csuresin, Poturica, Purkov és Turinszki, míg a Radnicskiból a csatársor.

A ZsSK-pályán az Obility—Orao mérkőzés kevésszámú érdeklődő jelenlétében folyt le és az Obility 7:1 (2:0) eredménnyel könnyen nyerte meg a bajnoki mérkőzést. M.

Betörték egy fűszerüzletbe és egy mézárászékbe és aznap délután elfogták a tettest.

zsirt, nagymennyiségű szalámit és kolbászárt lopott el és elvitte a kézipéztár készpénzkészletét, amely mindössze 20 dinár volt.

A károsultak szombaton reggel vették észre a betörést és jelentették a törénket a rendőrségnek, a mely erélyes nyomozást indított a betörő után és

délutánra kézrekerítette a tettest.

Lambrin Branislav, a bünygyi osztály vezetője a Rosulj Milán-féle vendéglőben letartóztatta a betörőt Almazsán Jován rovottmultu écskai lakos személyében, aki

augusztusban szabadult ki a mitrovicai fegyházból, ahol különböző büncselekményekért kilenc évet töltött.

Az ellopott holmi nagyrészt Écskán értékesítette és belőle bizonyos összeget már el is költötte.

Nincs kizárva, hogy Almazsán lelkiismeretét más bűnök is terhelik, ezért folytatják a nyomozást.

Nov. 26. kedd. Rk. és Prot.: Konrad. Gk.: Jovan M. Zsido: Marchesch. 23. Napkezte 7:23, napnyugta 16:12, a nap hossza 8:50. Az év végéig még 35 nap.

A MAI NAP HIREI

A meteorológiai intézet jelenti: Az időjárásban lényeges változás nem várható.

A tordai plébános ünneplése. Tordáról jelentik: Meleg ünneplésben részesítették a napokban Prém Péter pápai kamarást, tordai plébánost abból az alkalomból, hogy most töltötte be pappá szentelése huszonötödik évfordulóját. A jubiláris misén a környékbeli kath. papság és a lakosság nagy számban vett részt. Az ünnepi mise után bankett volt, amelyen átnyújtották az ünnepeltnek a község lakosságának ajándékát, egy szép ezüst koszorút.

Neuner Vilmos dr. távozása. Neuner Vilmos dr., volt német-párti országgyűlési képviselő és becskerekai törvényszéki bíró, rövidesen távozik Becskerekéről. Mint értesülünk, a noviszádi ügyvédi kamara tagjai sorába iktatta és Noviszádon ügyvédi irodát nyit.

Diákhangverseny a Szokol-házban. A becskerekai gimnázium tanulóifjúsága szombaton este a Szokol-házban hangversenyt rendezett zenekara hangszereinek beszerzése céljára. A kitűnően sikerült hangverseny után tánc volt.

Miért épen Konráth rádiót?

A református nőegylet előadása. A ref. nőegylet szokásos évi ünnepségét vasárnap este 6 órakor tartotta meg a Szokolánium nagytermében, amely ez alkalommal zsúfolásig megtelt. Az ünnepséget a ref. egyházi kar éneke vezette be, amely után Szabó Zoltán, a nőegylet társelnöke mondotta el szépen elgondolt elnöki megnyitóját. A hirtelen megbetegedett Nagy Lajos helyett, a rendezőség felkérésére, Juhász Ferenc szavalta el mély átérzéssel: Az új zsol-tár című melodramát, amelynek zenei kíséretét nagyszámú aláfesték Fischer Károly végezte. Wiles James, a beográdi egyetem előadója tartotta meg ezután érdekes előadását Angliáról, amelyet a közönség mindvégig nagy figyelemmel hallgatott. Báthory Piroska és Nagy László énekeltek el ezután a Otthon című dalt. Báthory Piroska kellemes tisztán csengő szép hangja, Nagy László férfias előadása valóságos tapsorkánt váltottak ki a lelkes hallgatóságból. Simonyi Béla nagyszerű megfigyelésről tanuskodó mókái következtek ezután. Hangjával imitálta az induló, megálló, kapcsoló, rohanó autót, a motorfűrészt, a menetelő katonaságot. A kitűnő utánzások fölötti vidámságnak se vége se hossza rem volt. Fischer Károly uri cigánybandája következett ezután, amely, mint mindig, ez alkalommal is nagyszerűen átértzett játékaival óriási sikert aratott. Szabó Zoltán tiszteletes mélyenszántó záróbeszédével fejeződött be az előadás, amely után emlékképpen 30 szép kézimunkát sorsoltak ki a közönség között.

A bolgár jóvátétel leszállítja.

Szófia, nov. 25.

Danilov, a keleti jóvátétel bolgár delegátusa nyilatkozott tegnap hírlapírók előtt. Mértékadó faktorokkal folytatott megbeszélései alapján — mondotta — kilátás van arra, hogy a jóvátétel ügyében megegyezés jöjjön létre.

Francia számottevő politikusokkal folytatott tárgyalásai alapján az a benyomása, hogy Franciaország hajlandó Bulgáriát támogatni olyanformán, hogy a jóvátételi összeget leszállítja sokkal kisebbre, mint ahogy azelőtt indítványozták. (Avala)

Vig Katalin-est Becskerekén. Katalin napja, mint minden évben, az idén is vig hangulatban telt el Becskerekén, a mulatságoknak se szeri se száma és alig volt vendéglő, ahol táncra nem áldoztak a farsangzú Katalinnak, akinek nevenapjára mind összegyűltek a táncoskedvű fiatalok. A tisztai otthonban (Kaszinóban) a Schwäbische sportegyesület rendezett táncmulatságot, amelyen, mint már hagyományos, mindvégig fesztelen jókedv és hangulat uralkodott. A leányok és asszonyok sokat táncoltak és reggel is még vigan járták a kólót, a keringőt és a tangót. A Centrálban a két éve alakult Jedinsztvó sportegyesület rendezett Katalin-estélyt, amely szintén kitűnően sikerült. A hangulatos táncmulatságon nagyszámú közönség vett részt és az agilis Jedinsztvó vezetősége bőven gondoskodott szórakoz-

tatásukról. A Katalin-csokrot Varga Mihály nyerte meg, aki azt táncosnőjének, Pörös Bözsikének nyújtotta át, akivel 10 dinár lefizetése ellenében bárki táncolhatott egy kört, úgy hogy az egyesület céljaira tekintélyes összeg gyűlt össze. A bálon szépségverseny is volt, amelynek győztese Ferdinánd Annus lett. — A két helyiségen kívül még számos helyen volt kisebb táncmulatság.

Tijesity Petár festőművész kiállítása. A fiatal jugoszláv festőgárda egyik legerősebb egyéniségének, Tijesity Petárnak a kollektív tárlatát nyitotta meg vasárnap délelőtt 11 órakor a szerb nőegylet. Tijesity nem ismeretlen ember Becskerekén, ahol két évvel ezelőtt már volt egy kollektív kiállítása, amely igen szép sikerrel zárult. A mostani kiállításon hetvenhárom képet állított ki, vegyesen figurális dolgokat és tájképeket.

Felmentették a becskerekai munkásbiztosító-pénztár igazgatóságát és felügyelőbizottságát.

Jankovity Koszta a munkásbiztosító kormánybiztosa.

Becskekerek, nov. 24.

A szociálpolitikai és közegészségügyi minisztérium a becskerekai munkásbiztosító pénztárhoz intézett leiratával

Felmentette a becskerekai kerületi munkásbiztosító pénztár igazgatóságát és felügyelőbizottságát

és egyidejűleg felfüggesztette a pénztár önkormányzatát. A becske-

reki munkásbiztosító pénztár élére kormánybiztosot nevezett ki Jankovity Koszta, a bányászati kereskedelmi és iparkamara elnöke személyében.

A rendelet felhatalmazza és megbizta a bányai hivatalt, hogy az igazgatóság és felügyelőbizottság felmentését keresztülvigye és hatáskörüket intézését átruhazza Jankovity Koszta kormánybiztosra.

Kilencezer dinár adóssága miatt a halálba menekült.

Délelőtt még bohócokat faragott és délután egy idegen udvarban halántékon lőtte magát.

Becskekerek, nov. 24.

A piacon játékszereket és ruhaanyagokat árult és olyan ügyesen faragta ki a pojáca arcokat a puhafából, mintha egész életén át ez lett volna a kenyeré. Szombaton délelőtt még bohócokat gyártott a kenyeret adó fából, délután pedig torz nevetést, clowni röhejt rajzolt az engedékeny faragványra és hat órákor pontot tett munkája és élete végére. Druzsinszki Anatolije 38 éves orosz menekült öngyilkos lett...

Az egyszerű rendőri hír mögött megdöbbentő emberi sors tragédiája húzódik meg. Fájdalmas napok sorozata keserítette el annyira Druzsinszki Anatolije életét, hogy megérlette benne a halál gondolatát. Mint menekülő orosz ezredes került Becskerekre és diszes egyenruhájával levetése után szürke munkászubonyt öltött, hogy a kard helyett apró késeket és reszelőket forgasson és kifaragja az engedékeny fából mindennapi kenyerét. Bohócokat faragott a hosszú délutánokon, délelőttönként pedig ott izzadt a hőségben és ott fagyoskodott a hidegben a becskerekai piacon és ajánl-gatta, árulta a pojácaikat, az érzéketlen fadarabokat, amelyek nem tudták felérni, hogy míg nevetős mosolyt, vagy bántó kacajit festett arcukra, szíve fájdalommal és keserőséggel volt csordultig tele.

Druzsinszki Anatolije eladósodott, a bohócok és a ruhaanyagok nem jövedelmeztek annyit, amennyit a mindennapi megélhetés szükségletei jelentettek és

a felszaporodott gondok tetejébe megbetegedett.

Szombaton még a munkáját végezte, majd eltávozott Veresmartijeva uccai lakásáról és felkereste Spakovszki Arkadija volt orosz tábornokot Szlovenácska ucca 6. szám alatti lakásán. Spakovszkiéknál hosszabb ideig tartózkodott és

keserűen elpanaszolta ezernyi gondját és betegségét,

majd kijelentette, hogy rosszul érzi magát, néhány percre kimegy az udvarra. Druzsinszki negyed óra múlva sem tért vissza, keresésére indultak és

az udvaron nagy vértócsában holtan találták rá.

Jobbkeztől mintegy két méternyire feküdt a Gasser-rendszerű revolver, amelyből egy golyó hiányzott. A fegyverrel

jobbhalántékába lőtt és a golyó a balhalántékán távozva, valósággal szétloccsantotta az agyát.

A holttestől nem messzire feküdt a kalapja, szallagijában két levéllel, az egyikben megható szavakkal bucsuzik ismerőseitől és azt írja, hogy **kilencezer dinár adóssága és betegsége miatt válik meg az életétől.**

A rendőrség részéről Lambrin Branislav, a bűnügyi osztály vezetője ment ki a helyszínre és intézkedésére a holttestet a Pasityeva uccai városi hullaházba szállították, a honnan a tragikus sorsu oroszot vasárnap délután temették el katonai pompával.

Tijesity a boszniai népelet egyik legjobb szemü ábrázolója. A boszniai földmivelők életének derűs, borus pillanatait nálánál hűvebben senki sem ábrázolta még. Ezenfelül valószínűleg szerelmese a színeknek. A sugaras, ragyogó boszniai nap valószínűleg égő színeket dob a vásznára, amelyeken az élet szeretete látszik. A megnyitás előtt Jevtity Pavle tanár, a nőegylet titkára, rövid tanulmányt olvasott fel, amelyben Tijesity művészi érdemeit méltatta. A megnyitón szépszámú közönség jelent meg.

Angol érdekltség évenként huszezer sertést vásárol Szegegeden. Szegegről jelentik: Somogyi Szilveszter polgármesternél tegnap értekezlet volt, amelyen a budapesti terményforgalmi intézet állatexport osztályának kiküldöttein kívül két angol kereskedő is megjelent, akik a szegedi vágóhidon rendszeresítendő Bacon-féle sertés-vágás és export tárgyában tettek a városnak igen kedvező ajánlatot. Az angol érdekltség évenként huszezer sertést vásárolna a szegedi és környékbeli piacokon és ezt a mennyiséget a szegedi vágóhidon dolgoznák fel. Erre a célra az érdekltség saját költségén állítana fel pörkölkemencét és pácoló kádakat. A város vezetősége hosszas tanácskozás után hozzájárult az angol érdekltség ajánlatához és a megegyezést rövidesen perfektuálják.

Tudja-e már,

hogy mindenki, aki a Radiowelt-re egy évre előfizet vagy előfizetést egy évre meghosszabbítja,

ingyen lámpát kap

SD 4 (Audion) vagy XD 4 (végerősítő) tetszés szerint.

Évi előfizetési díj 250 dinár és 10 dinár portó a jutalomért.

Ismeri-e már

Európa legjobb havi folyóiratát? Ha nem, úgy kérjen még ma mutatványszámot a „Funkmagazin“-ból.

Levelek kizárólag

Wiener Radioverlag G. M. B. H.
Wien, I., Pestalozziggasse 6. cím alá intézendők.

Harisnyák, szvetterek, pulloverek legolcsóbban Maksim Stein üzletében szerezhetők be (Turul-cipőüzlet mellett).

Akinek 800 pár cipője volt.

Alig van iparcikk, mely annyira változtatta volna alakját, mint a cipő. A XV. században a nők cipője ötven centiméter hosszú volt. Valószínűleg innen származik az a kifejezés, hogy valaki „nagy lábbon él“. Ez a divat Franciaországban hatvan évig tartott és csak IX. Károly alatt tűnt el. Nemsokára olyan cipőket kezdtek hordani a nők, melynek fölhuzása előtt hideg vízbe kellett mártani lábukat, különben nem bírták volna felöltöni, annyira szűkek voltak. Később, XIV. Lajos idejében sarokkal magosították magukat a hölgyek. Ezzel ellentétben, XV. Lajos uralkodása alatt a sarok nagyon alacsony, a cipők orra kigömbölyödik. XVI. Lajos idejében a cipősarkok olyan magasak, hogy a nők bottal járnak, másképp nem bírták megtartani az egyensúlyukat. Sohase hordtak olyan pompás, fényűző cipőket, mint ebben a korban. Arannyal, ezüsttel hímizték ki a cipőket, drágaköveket illesztettek beléjük. Josephine császárné, aki évente egymillió frankot költött ruházata, nyolcszáz cipőt tartogatott a szekrényében. Egy napon szemrehányást tett a vargájának, hogy cipői, ezek a remekművek annyira törékenyek. A varga kicsit gondolkodott, majd így szólt!

— Valóban. Sajnos, a cipőben járni is kell.

ORIENT BIOSKOP

Hétfőn, november 25-én 5, 7 és 9 órakor

Ilyen az élet Hollywoodban

Vígjáték 6 felvonásban.

Főszereplők: Marion Döwis, William Haines és az összes hollywoodi filmsztárok.

Előjáték:
Metro Journal.

Találtak egy fehér, gyapjuszőri kutyát. Tulajdonosa átveheti Vuksánovity detektiv Nemanjina ucca 6-os szám alatti lakásán.

Hogyan találtak fel az autómobilt? A mai gépkocsi a legújabb műszaki tudomány alkotása, de az autó eszméje és fejlődése visszanyulik a történelembe. Már Alexandriai Hero műveiben, aki a Krisztus utáni első évszázadban élt, felöltik egy olyan kocsi eszméje, mely önmagától mozog. A közép-korban, mely a műszaki haladás iránt kevés érdeklődést tanúsított, élt egy tudós fizikus, Ruggero Bacono (1214—1264), aki gondolatban már megszerkesztette az autót anélkül, hogy meg tudta volna valószínűsíteni. 1649-ben Haatsch, a nürnbergi óras szerkesztett egy hintót, melyet óramű hajtott, mindenki a csodájára járt, mert a hintó „magától” kétezer lépést haladt, körülbelül 600 métert egy óra alatt, a kocsinak azonban hébe-hóba le kellett szállnia, hogy fölhúzza az óraművet. Ezt a falálmányt oly remekműnek tartották, hogy Gustav svéd herceg meg is vásárolta 550 talléron. Newton, a föld nehézkedései erejének fölfedezője, 1663-ban vette föl az autó eszméjét, 1680-ban kidolgozta a gondolatot: egy gözzel telt labdát ajánlott, mely hajtja a kocsi kerekeit. Ezzel már uton is volt a gözzel hajtott önműködő kocsi, mely a történelem során fokról-fokra tökéletesedett. Egymás után tanulmányozták a kérdést a kortások. A legnevezetesebb gözzel hajtott kocsit egy francia tiszt találta föl, Joseph Cuglon, akit szász Móríc herceg pénzelt. Ezen a kocsin ágyukat szállítottak. 1771-ben Cuglon találmányát tökéletesítette s ez a tökéletesített kocsi most ki van állítva a monacoi muzeumban.

A sültgalamb és a fakir. A nyáron Nancy egyik ugynevezett legelőkelőbb szállójának éttermében igénytelen külsejű, keleti típusu ember foglalt helyet. Az illető El-Dseban fakir volt. Amidőn a vendégek megtudták kilétét, valóságos rohamot intéztek ellene s kérték, hogy mutasson be nekik valami csodamutatványt. A fakir eleinte roppant szabadkozott, végül is azonban a zaklatásnak mégis engedett. Amikor a pincér ezüsttálcán behozta az általa már előbb megrendelt sültgalambot, felszólította a körülállók, hogy vonuljanak kissé hátrább. Ezután a galamb felett néhány kézmuzdulatot tett s kijelentette, hogy a galambot életre kelti és az repülni fog. A közönség legnagyobb meglepetésére a következő pillanatban a tálcáról a földre szállt s mint minden becsületes, élő tollas galamb a szobában körülrepült. Néhány perc múlva a galamb azon sültlen ismét a tálcán feküdt. Egy éppen a teremben tartózkodó hívatásos fényképész felvétel céljából a fakirt a csoda megismétlésére kérte. Ez azonban mosolyogva jelentette ki, hogy eszeágában sincs és pedig két oknál fogva. Először is azért, mert fényképlemezen csak egy sültgalamb lenne látható, mivel a csoda csak tömegszugesztio hatásából állott,

másodszor pedig ő már nagyon éhes és ebédelni óhajt. A sültgalambot rövidesen jóízűen el is fogyasztotta.

Szabad-e csókolózni? Vajon veszedelmet jelent-e a csókolózás az emberi nemre? Dr. D. R. McKelvey coloradói orvosnár tanulmányai egyikében megállapítja, hogy a csók igen káros az egészségre és ezért ajánlja a csók minél erőteljesebb mellőzését. Mit szólnak azonban ehhez a megállapításhoz a legtöbbet csókolozó és legtöbbet csókolt emberek a földkerekségre: a filmhősök és filmhősnők? — Talán igaza van dr. McKelveynek — mondja John Gilbert, — de én ebből mindeddig nagyon keveset tapasztaltam, épp olyan egészséges vagyok, mint azelőtt. És John Gilbertnek valóban tudnia kell, mert ebből a szempontból kétségtelenül ő tartja a világrekordot. — És ha már igaza volna is — folytatta tovább — mindenesetre a pusztulásnak ezt az útját előnyben részesítem, például az eszkimók szokásánál, akik az extázis legmagasabb pillanatában orrukat dörzsölik egymáshoz. Talán egy sarki tudós már azt is felfedezte, hogy ez az üdvözlési mód viszont könnyen okoz agyarázkódást, vagy legalább is szédülést.

Greta Garbo, John Gilbert bódító szépségű partnernője — ugyanerre

a következtetésre jut. — Egy óra az uccán vagy a túltömött földalatti villamoskocsiban bizonyára veszélyesebb bacillusok átvétele szempontjából, mint a csók. Hasonló véleményen van William Haines is, a Metro-Goldwyn-Mayer ifjú hőszerelemes sztárja, aki hajlandó a csókokba belehalni. — Dr. McKelvey figyelmeztetése — mondta — elkésett. Ha mindazokat a csókjeleket, amelyekben közreműködő fél voltam, egymásmellé ragasztják, a tengeralatti kábel elbujhat mellettük. Ha tehát igaza volna, már régen halottnak kellene lennem, ezt viszont tapasztalataim közvetlenül megcáfolják.

Butorozott uccai szoba
december 1-től kiadó
Veresmartijeva u. 25.
(sarok.)

Fűzők,
haskötők, mérték szerint.
Javitások olcsón és gyorsan.
OPTIKA I BANDAŽA
V. Bečkerek, Aleksandrova (Fő) u. 26.
Kis Terzin mellett. 1841

Hő- és sárcipők javítását
a legartósabb szabadalmazott Pitrofin recés gummival legutányosabban vállalja
„Pitrofin” gummitalpalómihely KELEMEN M.
Veliki Bečkerek, Knez Miletina u. 1.
(a Srpska Banka épületében.) 1779

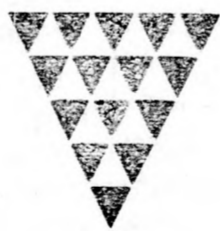
Pleitz Fer. Pál

könyvnyomdája

Veliki Bečkerek,

Obiliceva ucca 1. szám.

Telefon 21. Alapított 1846.

Nyomatványok modern kivitelben. Lapkiadás. Nyomatványraktár. Tömöntöde. Könyvkötészet. Vonalozó-intézet. Ruggyantabélyegzőgyártás.

Nyomatott Pleitz Fer. Pálnál, Velikibecskerek.

Szerkesztésért és kladásért felel: Dr. Mara Jenő lapszerkesztő, Velikibecskerek.

Árverési hirdetmény.

Blazsej Józsefné szül. Wagner Ida velikibecskereki lakos Schreiner Antal náköfalvai lakos elleni végrehajtási ügyében a tkvi hatóság a végrehajtató kérvénye alapján az ingatlan árverést 100.000 dinár tőke és annak 5% kamata és perköltségek erejéig Blazsey Ida javára elrendeli.

A tkvi hatóság a velikibecskereki 16. számú tkjkvben felvett házra (Zeljeznički red 20. sz., a régi vasutállomással szemben), mely áll egy vendéglőhelyiségből, 8 vendégszoba, kert stb., az árverést Vel. Bečkerekben 1929 december 7-én délelőtt 10 órakor a tkv hivatalos helyiségében (25. sz. szoba) tartja meg.

Veliki Bečkerek, 1929 aug. 16.
1868 Dr. Pavić, kir. járásbíró.

Општина Српски Елемир.
Бр. 2366/929. 1865

Оглас.

Општинско поглаварство у Срп. Елемиру на основу решења општ. представништва скп. бр. 168/929, одржаће јавну усмену дражбу у скраћеном року на дан 9. децембра 1929. год. пре подне у 9 сати на лицу места за продају на вечито око 200—250 парцели општ. земље у површини 400 кв. хв. у потезу Гробљинци звано „Нужда“ и део од Бабатова. Исклучна цена по парцели 4500 динара.

Кауција од 10% и 80 Дин по парцели за мерничке трошкове полаже се пре почетка лицитације у општ. каси.

Све таксе и пристојбе по овом правном послу плаћају купци.

Продаја важи за купце одмах, а за продавца након одобрења од стране представништва и Банске Управе.

Сви остали услови могу се видети сваког радног дана за време званичних часова у канцеларији општ. бележника.

У Срп. Елемиру, 19. новембра 1929. год.

Општ. Поглаварство.

Општ. поглаварство Мали Торак.
Број 3114/1929. 1867

Оглас.

Ова општина потребује за униформисање полиције: 5 шинела чојана постављена чојом до доле, 5 зимских копорана, 5 зимских чакшира, 5 капа, 5 гумена штапа, 5 кожна опасача, 5 торбице за револвера са кајишом, 5 пари ципела (цокула).

Позивају се лиферанти, да своје писмене понуде са мустрарама доставе овој општини најкасније до 2. децембра 1929. год. поподне у 3 сати, када ће се понуде отворити и са најповољнијим понуђачем погодба склопити. Након склопљење погодбе дужан је лиферант узети меру за униформу и по мери израдити униформе и излиферовати најкасније на дан 31. децембра 1929. год. Исплата у готовом након испоруке по одбитку законских такса.

Понуде треба да су таксиране са 100 динара таксене марке.

Кауција у износу од 1000 динара полаже се на благајни ове општине пре поднашања понуде.

У Малом Торку, 21. новембра 1929. год.

Павковић Паја, Попи Сима,
бележник. кнез.